

Mistrovství světa stopařů se blíží!

Mistrovství světa stopařů FCI letos ve dnech 24. – 27. dubna hostí německé Durynsko, město Oberdorla. Za český tým se kvalifikovaly Irena Zemanová s fenkou německého ovčáka Bonny z Nedvězího dvora a Tatjana Burianová, také s fenkou německého ovčáka Hikary Venušina sopka. A nebudou na místě za Českou republiku samy! Jedním ze dvou rozhodčích zde bude Theodor Krajčí, druhou skupinu stop pak bude posuzovat francouzský rozhodčí Bernhard Roser.

Abychom dopředu nezakřikli to pověstné štěstí, tak potřebné na každém závodě, členky letošního týmu vyzpovídáme až po závodě. Nyní vám představíme náhradníky na letošní mistrovství světa stopařů, tedy Jaroslava Petráčka s německým ovčákem Quartem od Policie a Miroslava Pospíšila s fenkou hovawarta Cindy von Phillippsdorf. Jejich výsledky ve stopařině dokládají to, že už mají za sebou opravdu hodně práce a mají k tématu co říct.

1. Poznává se u štěněte, zda bude dobrý stopař?
2. Co stopařina vyžaduje od psovoda a co od psa?
3. Jaká jsou úskalí a naopak kouzla stopařské práce?
4. Máte nějakou svou metodu, jak zahájit a vést výcvik psa – stopaře?
5. Váš figl?
6. Jak jste se vlastně dostal ke stopařině?
7. Proč specializace na stopu?
8. Jak se věnujete stopařině a čeho jste se svými psy dosáhl?
9. Připravujete se jinak před závody a v běžné dny, kdy vás závod nečeká?
10. Co konkrétně vám stopařina přináší?
11. Vaše životní motto?

Na konci používám odměnu o „level“ nižší než během stopy

1. Já to nepoznám a ani to nepotřebuji, protože jsem přesvědčen, že každý pes má vrozené vlastnosti k tomu, aby stopoval. A je jen na nás, abychom psovi vysvětlili, jaký styl od něho při stopování požadujeme a motivovali ho k tomu, aby se na stopy těšil. Vše je o správném tréninku a důslednosti.

2. Nemyslím si, že by nějaká speciální vlastnost psa zaručila výsledky ve stopařině, ale psovod by měl mít určitou představu, jak po-

vede trénink na stopě a jak bude reagovat při nečekané situaci. Já osobně každému doporučuji chodit se dívat na stopy ostatních psovodů a z chyb, které vidí, se poučit. Ale hlavně musí být psovod v klidu, nervozita a stres na stopy nepatří!

3. Každý, kdo dělá stopařinu, ví moc dobře, že pro případný dobrý výsledek se musí sejit opravdu všechno. Nejen připravenost psa, perfektně našlapaná stopa, dobré klimatické

podmínky, ale i další vlivy. Jsem přesvědčen, že drtivá většina účastníků MR stopařů může závod vyhrát – i v tom je krása tohoto závodu.

4. Já používám pamlsky do šlápot a princip je poměrně jednoduchý – pes nesmí přejít žádný pamlssek. V začátku nepoužívám ani tolik populární pachový čtverec, jen více pamlsků v nášlapu a poté lehkou korekcí vodítkem vodím štěně od pamlsku k pamlsku. Důležité je, aby byl ve výchově štěněte od počátku zajištěn

Jaroslav Petráček a Quart od Policie

správný potravinový režim (tj. jakmile štěně přestává žrát, odeberám misku). Celkově se snažím vést trénink tak, abych byl pravidelně hodnocen na stopách ve známce výborné. Když se to někdy nepodaří, měl by pes mít vždy alespoň odhodlání dojít do konce. To platí hlavně při stopách na těžkých terénech.

5. Jako pamlsky používám točený salám, a když se mi stopa líbí, tak na konci psovi dám granule. Na konci vždy používám odměnu o „level“ nižší než má během stopy. Když jde pes podle

mých představ, tak ho pochválím, když ne, tak mu to taky řeknu. Se psem se snažím na stopě komunikovat.

6. Musím říci, že všichni psi, které jsem cvičil, vynikali na stopách. Jednou jsem na baru seděl s mistrem sportu a vicemistrem světa ve stopách z roku 2010, Jardou Hartlem, a ten mě přesvědčil, abych zkusil výběrák na stopaře – tak jsem se přihlásil a ten rok jsem vyhrál i mistrovství republiky. Díky, Jardo!

7. To je poměrně jednoduché – protože si myslím, že mi ze všech oddílů nejvíc sedí a mám v ní nejlepší výsledky.

8. Stopařinu na vrcholové úrovni dělám od roku 2011 a hned se mi podařilo vyhrát s Quartem od Policie mistrovství republiky (MR). Díky tomu jsem se mohl zúčastnit mistrovství světa (MS). V roce 2012 jsem sice měl na obou výběrových závodech nejvíce bodů, ale ani to mi na postup na MR bohužel nestačilo. V roce 2013 jsem se s Quartem na MR stopařů umístil na 3. místě a stal jsem se tak prvním náhradníkem na MS. Quart na stopařských závodech získal během tří let 6x CACT a následně mu byl udělen titul Šampion práce ČR. Jinak jsem se svými psy složil asi 25 zkou-

šek z výkonu, včetně těch nejtěžších jako je ZVV3, IPO3, FH2 či IPO-FH.

9. Psa připravuji celoročně, před závodem se zaměřím více na styl čichání a na přesnost, kterou mimo sezonu tak úplně nevyžadují.

10. Mě pejskařina ohromně baví všeobecně, takže mi jako taková přináší hlavně radost. V letošním roce jsem byl ČKS jmenován rozhodčím 2. třídy pro výkon ve sportovní kynologii, takže budu moci vidět kynologii i z druhé strany. Hrozně se na to těším a vidím to jako další krok v mém kynologickém životě.

11. Čím více lidí se raduje z vašeho úspěchu, o to je úspěch i pro vás cennější!

Co pro vás znamená účast na vrcholném stopařském závodu?

Probojoval jsem se 2x na MR stopařů a díky tomu jsem poznal neskutečně bezvadný kolektiv lidí, kteří si jdou nejen zazávodit, ale taky se pobavit! Když vidím, s jakou horlivostí je připravováno příští MR 2014 ve Frýdlantu nad Ostravicí kolektivem okolo Zbyška Nováka, tak mám obrovskou chuť se letos mezi stopaře opět probojovat. Samozřejmě, že i šance probojovat se znovu na MS a nově i na ME je pro mne lákavá.

„No vidíš, a Kikina nám natrhla pr...!“

1. Vzhledem k nejčastěji používané motivaci – na potravu – je prvním předpokladem u štěněte pro výcvik dobrý apetit. Někdy lze toto nahradit zájmem o balonek, hračku, peška... Motivace na pamlsky je ale nejjednodušší.

2. Především čas na systematickou přípravu, teoretické znalosti, pevné nervy, schopnost vyhodnocení obtížnosti a neustálé vymýšlení nových, pro psa zajímavých motivačních tréninků. Pes by měl mít vyrovnanou povahu, schopnost dlouhodobé koncentrace, velmi dobrý vztah k psovodovi a samozřejmě citlivý čumáček.

3. U stopařského výcviku je nutno se zdržet jakéhokoli nátlaku na psa. Vše se musí motivovat tak, aby na stopě pes dělal to, co právě potřebujeme, resp. je zkušební řádem vyžadováno. Zde je velký prostor pro kreativitu psovoda. Neexistuje žádná stoprocentní metoda platící na všechny psy. Každý pes je osobnost a i příprava se musí podle jeho vycvičenosti stále upravovat. Občas však i skvěle připravený pejsek má, jak se říká, „své dny“. Někdy je místo vlastní stopy zajímavější stopa zvěře, jindy myší díra nebo i jiné kulaté laskominy, které zvěř na trávě zanechala.

4. Osobně rozlišuji dvě metody. Cílová motivace a metoda přesného stopování. Každá má své

Miroslav Pospíšil a Cindy von Philippsdorf

opodstatnění a v určité fázi se mohou i vzájemně doplňovat.

5. Jasně, že mám: chodit, chodit a zase chodit. Pes musí poznat všechny terény, situace, kladeče... Kdysi mi jeden zkušený kynolog řekl, že se stopař musí „vyčuchat“. Už vím, co to znamená. Trénovat se musí v horku, v dešti, ve větru, na louce, na poli... Donedávna jsem také zavr-

hoval nácvik na sněhu, až se nám to na jednom závodu pěkně nevyplatilo.

6. Jak už to v životě bývá, ke stopařině mě dostala celá souhra náhod. Celý život jsem chtěl mít pejska, ale podmínky pro jeho pořízení nastaly až po dostavbě rodinného domu. Před deseti lety jsme si po několikadenní rodinné debatě pořídili k našemu novému domu malé štěňátko plemene hovawart – fenku Cindy von Philippsdorf. Zpočátku za pomoci literatury, poté na cvičáku ZKO Cvikov začalo mé první seznamování s kynologií. Cvičili jsme všechny tři disciplíny – stopu – poslušnost – obranu.

7. Cindy jsem od štěňátka z neznalosti pravidel výcviku sportovní kynologie, zvláště kvůli dětem v rodině, tlumil v jejich „kousacích projevech“. Když jsme pak chtěli začít výcvik obrany, měla to již tak zafixované, že se to nedalo změnit. Chtěl jsem být úspěšný na výstavách. Cesta v té době vedla přes zařazení do „pracovní třídy“. Obrany nám nešly, stopa a poslušnost slušné, a tak jsme se zaměřili na cíl – složit zkoušku IPO-FH, která v té době zajišťovala vstup do pracovní třídy. Cindy byly dva roky, když složila zkoušku ZPS1 (stopu měla za 96 bodů). Byl to jeden z mála hovawartů v ČR, který tuto zkoušku měl. Shodou náhod se na podzim roku 2006 konalo na Slo-

vensku mistrovství světa stopařů plemene hovawart dle IPO-FH. Výbor Hovawart klubu mě přesvědčil, abych na toto mistrovství jako historicky první reprezentant ČR vyrazil. Byl jsem strašně nervózní, výsledky nic moc, ale z informací, které jsem tam posbíral, jsem se mohl začít připravovat na další výzvu: MS IHF stopařů, které bylo v roce 2007 ve Švédsku. Tehdy už bylo jasné, že stopařina bude naše top disciplína.

8. Opravdu intenzivně se stopování věnuji od roku 2007. S mým prvním psem – fenkou Cindy von Philippsdorf – jsme se účastnili: 8x mistrovství světa stopařů plemene hovawart (umístění: 6., 2., 4., 2., 1., 4., 4., 2.), 6x mistrovství ČR stopařů všech plemen (umístění: 10., 4., 7., 11., 5., 3.). A získali jsme: Šampion práce ČR – 18x CACT, titul Psí sportovec roku 2010 v kategorii sportovní kynologie, Nejúspěšnější pracovní hovawart – vítěz soutěže v roce: 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, Mistr republiky hovawartů stopařů 2013, Vítězství na stopařských závodech IPO-FH 2013: Memoriál Jardy Hnízdila a Beskydský stopařský speciál.

9. Mimo sezonu trénuji 2x až 3x týdně. Intenzivní příprava před závody vyžaduje trénink 5x týdně.

10. Našel jsem v kynologii spoustu nového. Soužití a práce se psy mě obohacuje a dělá život pestřejším. Nejsem fanda masových sportů, kde sto- a vícehlavé pelotony bojují o nejlepší umístění. Stopařina je relativně klidný sport, což mému naturelu dokonale vyhovuje. Pro laika se stopařský výcvik může jevit jako procházky po loukách a polích. Někdy tomu tak skutečně může být. Mám jinou profesi a kynologie je pro mě (až na trochu nervozity před závody) dokonalý relax. Cindy a nyní už i její dceru Blackie tato disciplína samozřejmě taky baví. Bez toho nelze stopařskou disciplínu trénovat. Neustále je potřeba „servírovat“ nové obtížnější cviky tak, aby z jejich provedení měl radost čtyřnohý i dvounohý člen týmu.

11. Poté, co jsem našeho původně jen rodinného psa začal cvičit a zažil i některé ne příliš povzbudivé názory na možnost dosažení úrovně, která by překročila hranice okresu či kraje, jsem si zvolil své globální motto: „Potvrdit kynologickému světu, že hovawart je v pachových pracích důstojným soupeřem ostatním, ryze pracovním plemenům!“

Vypekl vás někdy váš pes na stopě?

Samozřejmě, že se to stalo. Vzpomínám na svůj první výběrák v roce 2008. Na prvním úseku metrový skok za myši provokatérkou a bylo vymalováno. Dostali jsme šest bodů a jeli jsme domů. Od té doby měla naordinován zákaz hrábání i na procházkách a už se to neopakovalo. Překvapila i na závodech, kde chyběl přešlapač, ale cedulky pro přešlap již na stopě byly umístěny. Protože byly řádně napachované kladečem, tak

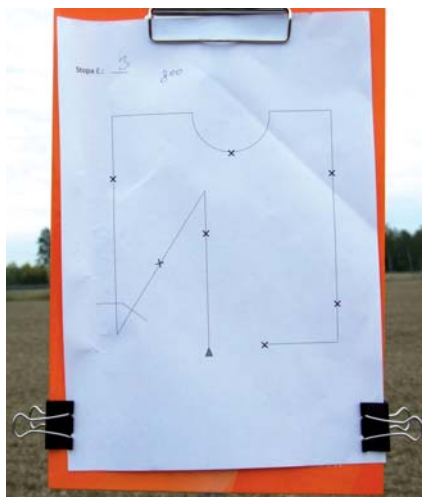
si u první tyčky lehla – prostě ji označila jako předmět. Zažil jsem i další zajímavosti při vypracování tréninkových stop: koně, kočka, králik na stopě, bučící zvědavé krávy, kdy stopa vedla těsně kolem ohrady, zorané pole těsně před vypracováním, rozčilený majitel pozemku...

Jak byste jako kynolog, který se se svým psem soustředí na pachové práce, vysvětlil laikovi, co to vlastně je?

Asi takto: obor pachové práce v kynologii zahrnuje celou řadu disciplín. Třeba ve služební kynologii a záchranářině jsou pachové práce zaměřené na rychlé vyhledání pohřešované osoby, v jiných, např. ve vojenských složkách, je citlivý psí čenich využíván k vyhledávání a označování různých látek. Pachové práce ve sportovní kynologii mají za cíl vycvičit nejlepšího přítele člověka tak, aby přesně sledoval postup osoby (kladeče) v terénu a označoval předměty, které kladeč na stopě zanechal. Tvary stop, jejich délka i stáří jsou popsány ve zkušebních řádech. Liší se svou obtížností. Nejnáročnější jsou tři hodiny staré, cca 1,5 km dlouhé stopy se sedmi na nich položenými předměty a osmi lomy (FH2 nebo IPO-FH). Za přesné, stejnoměrné vypracování takové stopy podle Mezinárodního zkušebního řádu může pes získat od rozhodčího maximálně 100 bodů. Čas není hodnotícím kritériem, je dán jen maximální časový limit, do kterého se musí tým (pes a psovod) dostat až na závěr stopy. Každá nepřesnost (změna tempa, křivé označení předmětu) je však penalizována ztrátovými body. Dříve stačilo takovouto stopu „jen dojít“, dnes je konkurence taková, že úspěšní mohou být jen ti, kteří dokážou stopu od nášlapu do posledního předmětu vypracovat bez většího zaváhání. Hodně proto záleží na vztahu a porozumění obou členů týmu – psa a psovoda.

Jak vypadá závodnická stopa na mistrovství světa?

Zkouška je dvoudenní, tým musí po oba dny vypracovat cizí, tři hodiny starou, 1800 kroků dlouhou stopu přešlapanou druhým kladečem. Musí označit sedm předmětů. Druhý den je stopa položena v jiném terénu. Výsledek obou stop se počítá

Jaroslav Šmolík, předseda ČKS: „Naše reprezentace stopařů má ve světě již delší dobu velmi dobré jméno. Za poměrně krátkou dobu existence tohoto mistrovství světa naši závodníci docílili mnoha medailových úspěchů, včetně titulu Mistr světa. Shodou okolností se jím stala letošní účastnice, paní Irena Zemanová, ale s jinou fenou – s Kájou od Hradu Lipky. Výrazným úspěchem bylo i druhé místo pana Jaroslava Hartla s fenou Connie Orthex. Oběma byl za tento mimořádný úspěch propůjčen titul Mistr sportu. Chtěl bych popřát oběma našim děvčatům na letošním mistrovství světa stopařů potřebné závodnické štěstí a dobrý los, aby předvedly se svými fenami minimálně své standardní výkony, které by je bezesporu zařadily na přední místa v konečném účtování.“

Také přeji klid a pohodu při posuzování našemu zástupci Theodoru Krajčimu. Osobně věřím, že důvěru, která mu byla dána, nezklame a bude důstojným pokračovatelem svých předchůdců z řad českých rozhodčích, kteří toto mistrovství světa v minulosti již posuzovali.

Tak ještě jednou – za Český kynologický svaz i za sebe osobně přeji, ať se vše podaří!

a součet pak určuje pořadí nejlepších. Nejdůležitější pro dobrý výsledek je samozřejmě poctivá příprava, ale v samotném závodě hraje velkou roli i štěstí. Losuje se pořadí vypracování stopy a tedy i terén včetně kladeče. V poslední době se v proškolení kladečů udělalo mnoho práce, ale je stále ještě hodně faktorů, které mohou mít na výsledek známku vliv. Je to například počasí (v parném létě je lepší ranní stopa než vypracování v pravé poledne), určitě je lepší statný stokolový kladeč než slečna, kterou málem odfoukne vítr. I terén může být lepší a horší, rychlost větru a jeho směr také hraje roli. To vše závisí na losování, a tak úspěšný tým musí mít i šťastnou ruku.

Jak byste motivoval kynology právě ke stopařským pracem?

Často slychám názory některých psovodů, že stopa je pro ně nejméně oblíbená disciplína. Myslím, že lze nalézt metodu výcviku, která by psovodovi i pejskovi přinášela uspokojení. Jde jen o to poznat povahu psa, vybrat vhodnou metodu a krok za krokem postupovat v nácvičku. Doporučuji najít a čas od času navštívit zkušeného trenéra, který umí vyhodnotit aktuální stav vycvičenosti a navrhnout další postup výcviku, který by psovod akceptoval.

A na závěr mám takovou jednu vzpomínku – po jednom výběráku, který jsme se Cindy vyhráli, mi známá kynoložka při loučení říkala, že když nás tam s manželem při nástupu viděla, tak se spolu bavili asi tímto způsobem: „Co tady dělá ta Kikina?“ ...a po závodě si jen povzddechli „No vidíš, a Kikina nám natrhla pr...!“

Oběma našim reprezentantkám – Ireně Zemanové a Tatjaně Burianové – přejeme správně naladěné psy, skvělé terény, spolupracující počasí a hlavně nezapomenutelný kynologický zážitek!

Draha Mašková ■
vedoucí českého týmu na FCI WM FH 2014